

Högre revisorsexamen – kommentarer till provrättningen hösten 2008

Fråga	Genomsnitt	%	Max
1.1	7,1	88	8

I frågeställningen ska tentanderna ta ställning till huruvida ett företags avsättning för inkurans enligt en så kallad inkuranstrappa är i enlighet med Bokföringsnämndens allmänna råd för den svenska årsredovisningen respektive med IFRS för rapporteringen till ett utländskt moderföretag.

Generellt har bra svar lämnats. Vanligaste skälet till poängavdrag är antingen fel slutsatser, framför allt avseende IFRS, eller att slutsatser varit alltför vaga. Ett antal tentander har felaktigt bedömt att det enligt IFRS är möjligt att använda en inkuranstrappa med hänvisning till att det inte är explicit reglerat på samma sätt som enligt BFN.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
1.2	6,4	80	8

I frågan ska tentanden ta ställning till ett företags förslag till förvärvsanalys för ett rörelseförvärv. Tentanden ska också föreslå lämpliga granskningsåtgärder vid granskningen av förvärvsanalysen.

Frågan har visat sig vara relativt lätt och många bra svar har lämnats. Många tentander har lämnat korrekta svar angående förvärvsanalysen. Det vanligaste felet är att tentanden ansett att det varit korrekt att ha med avsättningen för kontraktet i förvärvsanalysen trots att det inte är ett förlustkontrakt.

Avseende granskningen av förvärvsanalysen har svaren generellt varit något sämre. Många tentander har föreslagit för få åtgärder för att erhålla full poäng. Vidare har många missat väsentliga granskningsåtgärder.

I förslaget på förvärvsanalys i provet har denna också upprättats med fel tecken på avsättningar för kontrakt respektive omstrukturering. Att påpeka detta har inte varit en förutsättning för full poäng förutsatt att korrekta slutsatser dragits och motiverats angående de aktuella avsättningarna.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
1.3	4,4	73	6

Frågan avser vilka åtgärder styrelsen i ett företag ska vidta dels med anledning av befarad kapitalbrist och dels med anledning av dålig likviditet och svårigheter att fullgöra sina åtaganden gentemot leverantörer mm.

Frågan har visat sig vara medelsvår. De flesta tentander har lämnat bra svar avseende kapitalbristen och åtgärder i form av upprättande och granskning av kontrollbalansräkning.

Vad gäller den dåliga likviditeten har betydligt fler tentander lämnat mer bristfälliga svar. Bland annat har ingen diskussion förts kring betalningsinställelse, konkurs eller rekonstruktion utan många har inriktat sig på mer framåtriktade åtgärder för att förbättra likviditeten vilket inte räcker för att erhålla full poäng på frågan.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
1.4	4,6	77	6

I samband med en revision har ett fel i intäktsredovisningen identifierats i samband med granskning av manuella verifikationer. Frågan avser vilka åtgärder som tentanden vidtar och vilka konsekvenser för revisionen det inträffade får.

Många har lämnat ganska bra svar. Den vanligaste orsaken till poängavdrag har varit att för få eller för dåligt specificerade, utökade revisionsåtgärder har beskrivits.

En annan vanlig orsak till poängavdrag har varit att tentanden inte tydligt tar ställning till vilka effekter det inträffade får i revisionsberättelsen. Då det framgår i förutsättningarna att felet rättats ska tentanden för full poäng konkludera att det inträffade inte kommer få några effekter i revisionsberättelsen.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
2.1	7,0	88	8

I frågeställningen ska tentanderna ta ställning till tre olika oberoende relaterade frågeställningar avseende konsultationer och assistans i samband med prövning av nedskrivningsbehov.

Tentanderna har klarat frågan bra. Flertalet har på ett bra sätt beskrivit kartläggning av oberoendeproblematiken och vad man får respektive inte får lämna för rådgivning. Absoluta flertalet har svarat korrekt att det går att lämna en standardmodell till företaget. Motsvarande gäller vad avser frågan om vad man får assistera med vid värderingsuppdrag och frågan om hur man kan agera på ett styrelsemöte.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
2.2	6,0	75	8

Frågan behandlade regler kring styrelsens arbete, såsom firmateckning, behandling av arbetstagarrepresentanter samt insiderregler kring konsultation.

Sammanvägt får frågan ha en för sammanhanget relevant svårighetsgrad. Vad avser frågan avseende VD:s firmateckningsrätt så klarade flertalet tentander denna på ett bra sätt. Den mest vanligt förekommande bristen avser bristande resonemang avseende lämpligheten att ge VD oinskränkt firmateckningsrätt. Den fråga som vållat störst problem är frågan om insiderregler. Det stora flertalet har kommenterat tystnadsplikten men enbart ett fåtal har beaktat kraven om att bolaget är skyldigt att föra noggranna anteckningar om vem som fått tillgång till insiderinformation, vilket föranlett poängavdrag.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
2.3	4,4	72	6

Frågan avsåg granskning av transaktioner med närstående samt ställda panter och eventalförpliktelser.

Flertalet tentander har på ett bra sätt beskrivet föreslagna granskningsåtgärder. De mest förekommande bristerna avser att man inte tagit med bokslutsförsäkran som en del i granskningen, vilket föranlett poängavdrag.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
3.1	3,1	76	4

Frågan avser huruvida det är möjligt att besluta om en extra utdelning i ett familjeägt företag, dels av balanserade vinstmedel fastställda på senaste årsstämma och dels av ytterligare medel intjänade därefter.

Många har lämnat relativt bra svar. Den absolut vanligaste orsaken till poängavdrag har varit att tentanden inte kommit fram till att den extra utdelningen utöver fastställa vinstmedel också är ett brott mot låneförbudet enligt ABL 21 kap. Vissa tentander har också missat försiktighetsregeln enligt ABL 17 kap vilken måste beaktas även om endast redan fastställa vinstmedel delas ut. Detta är en förutsättning för full poäng på frågan.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
3.2	3.8	96	4

Frågan avsåg redovisning av en fastighetsförsäljning med efterföljande återför hyrning av densamma.

Inga större brister har noterats.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
3.3	2,9	72	4

Frågan avsåg huruvida revisorn regelbundet kan närvara vid styrelsemöten.

Flertalet tentander har svarat bra på frågan med bra motivering och en korrekt slutsats. De brister som har noterats avser i första hand avsaknad av slutsats, felaktig slutsats samt också bristande resonemang om när revisorn kan närvara på styrelsemöte.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
3.4	10,3	86	12

Frågan avsåg ställningstagande och utformning av revisionsberättelsen gällande:

- ▶ Konsultuppdrag till närstående.
- ▶ Värdering av en materiell anläggningstillgång.
- ▶ Händelse efter balansdagen avseende osäker fordran.

Frågan har givit ett bra poängutfall. Frågan om konsultuppdrag till närstående var den som skapade störst problem för tentanderna. De flesta som fick poängavdrag såg inte problemet med brott mot aktiebolagslagen utan gick enbart på att det låg inom VD:s löpande förvaltning. Värdering av anläggningstillgång skapade inga problem för tentanderna och alla fick full poäng. Vad avser frågan om kundfordran så har de flesta tentanderna klarat frågan bra. Poängavdrag har givits för felaktiga slutsatser. Förslagen i revisionsberättelsen var genomgående av hög klass.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
4.1	3,1	51	6

Frågan avsåg en situation där moderföretaget i koncernen avsåg att avyttra minoritet av aktierna i ett svenskt dotterföretag till den lokala företagsledningen. Tentanderna skulle ta ställning till hur transaktionen ska redovisas samt eventuella associationsrättsliga bestämmelser som ska beaktas.

Frågan har vållat tentanderna problem. Vad avser den första delfrågan så har många tentander inte svarat hur transaktionen ska redovisas i koncernredovisningen. Istället har tentanderna svarat hur redovisningen ska ske i moderföretaget, vilket inte var det som efterfrågades. Många tentander har heller inte svarat på hur själva transaktionen ska redovisas utan mer svarat i allmänna ordalag hur avyttringen av andelar i dotterbolag ska hanteras i koncernredovisningen.

Vad avser den andra frågan är det få tentander som har identifierat att transaktionen avser en transaktion som omfattas av 16 kap. i Aktiebolagslagen d.v.s. den så kallade "Leo-lagen". Flertalet tentander har istället kommenterat allmänna associationsrättsliga konsekvenser till följd av avyttringen. Detta har endast givit begränsade poäng.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
4.2	4,2	70	6

Frågeställningen berörde en situation där koncernen träffat ett koncernövergripande avtal rörande s.k. outsourcing av driften av väsentliga delar av informationssystemet. Tentanderna skulle redogöra för konsekvenser i revisionen p.g.a. det ingångna avtalet.

Flertalet tentander har klarat frågan bra. Den del som flest tentander har missat avser att man inte redogjort för att en granskning bör ske av det ingångna avtalet mellan servicebyrån och företaget. En annan brist som varit relativt vanligt förekommande är att många tentander bara i allmänna ordalag beskrivit granskning av väsentliga processer.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
4.3	2,4	61	4

Frågan avsåg att revisorn blivit kontaktad av styrelsens ordförande, som bett revisorn att på kommande årsstämma, redogöra översiktligt över revisionen av koncernen.

Många tentander har på ett översiktligt och bra sätt beskrivet vad som bör behandlas vid ett sådant anförande. Relativt många tentander har enbart beskrivit hur koncernredovisningen rent tekniskt upprättas, vilket inte var det som efterfrågades och således föranlett poängavdrag. Andra brister har varit ett alltför allmänt resonemang, i princip innebärande en beskrivning av vad som redan står i revisionsberättelsen.

Allmänt kan sägas att tentanderna över lag har varit väl försiktiga i vad som kan redogöras för aktieägarna i samband med revisionsberättelsens avgivande.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
4.4	4,3	71	6

Frågan avsåg en situation där revisorn efter att han avgivit sin revisionsberättelse blivit kontaktad av aktieägarna som informerat honom att de avser att avstyrka ansvarsfrihet. Aktieägarna informerade om på vilka grunder deras avstyrkanden baseras på, vilket är ny information för revisorn. Tentanderna ska ta ställning till och beskriva hur de agerat utifrån den erhållna informationen.

Flertalet tentander har besvarat frågan på ett bra sätt. Vid rättningen har inte konstaterats någon genomgående brist utan de brister som har förekommit har varit jämnt fördelade, innefattande att tentanderna inte har kommenterat att styrelsens ordförande bör kontaktas, ej kommenterat att ytterligare granskning är nödvändig samt ej kommenterat möjlighet att ändra i revisionsberättelse beroende på utfallet av den ytterligare granskningen.

Fråga	Genomsnitt	%	Max
4.5	2,5	63	4

Frågan avsåg två frågeställningar som väcktes vid en årsstämma avseende felaktig redovisning i årsredovisningen samt fråga från aktieägare rörande fördelning av arvoden mellan revision och rådgivning.

Frågan har vållat tentanderna en hel del problem med relativt låg genomsnittlig poäng. Den mest förekomna bristen har varit vad avser den första frågeställningen där flertalet tentander har ansett att aktieägarens påstående har varit felaktig, d.v.s. att årsredovisningen varit korrekt. Vidare har några tentander ej kommenterat att det är fråga om oväsentliga belopp.

Vad avser den andra frågan om arvoden så har de flesta tentander svarat på ett bra och utförligt sätt. De få brister som förevarit har varit allt för korta allmänt hållna svar.